

Početna Stranica > ... > Pokretanje Sudskog Postupka > Pravni Sustav EU-a I Nacionalni Pravni Sustavi Redovni Nacionalni Sudovi > Portugal

Sadržaj omogućio
Portugal

Redovni nacionalni sudovi

Portugal

U ovom odjeljku pružaju se informacije o organizaciji redovnih sudova u Portugalu.

Organizacija redovnih sudova

Uz Ustavni sud (*Tribunal Constitucional*), čija je izričita nadležnost odlučivati o ustavnopravnim pitanjima, u Portugalu postoje sljedeće kategorije sudova:

1. Vrhovni sud (*Supremo Tribunal de Justiça*) te prvostupanjski i drugostupanjski opći sudovi
2. Vrhovni upravni sud (*Supremo Tribunal Administrativo*) te ostali upravni i porezni sudovi
3. Revizorski sud (*Tribunal de Contas*).

Mogu postojati i pomorski, arbitražni i mirovni sudovi.

Slučajevi i okolnosti u kojima navedeni sudovi mogu, pojedinačno ili zajednički, obavljati funkciju suda za rješavanje sukoba nadležnosti (*Tribunal dos Conflitos* – sud nadležan za sukobe nadležnosti) utvrđeni su zakonom.

Ne dovodeći u pitanje odredbe o vojnim sudovima (*tribunais militares*), koji se mogu osnovati za vrijeme rata, zabranjeni su sudovi isključivo nadležni za posebne kategorije kaznenih djela.

Opći sudovi

Vrhovni sud

Ne dovodeći u pitanje nadležnost Ustavnog suda, Vrhovni sud najviši je opći sud. Obuhvaća građanski, kazneni i socijalni odjel.

Sjedište mu je u Lisabonu, a nadležan je za cijelo državno područje Portugala.

Vrhovni sud djeluje pod vodstvom predsjednika (predsjedavajući sudac) i zasjeda u punom sastavu (koji uključuje sve suce koji pripadaju različitim odjelima), u specijaliziranim odjelima i redovnim odjelima.

Uz iznimku slučajeva utvrđenih zakonom, Vrhovni sud bavi se isključivo pravnim pitanjima.

Žalbeni sudovi

Žalbeni sudovi (*tribunais da relação*) u pravilu su drugostupanjski sudovi.

Trenutačno postoje žalbeni sudovi sa sjedištem u Lisabonu, Portu, Coimbri, Évori i Guimarãesu. Djeluju pod vodstvom predsjednika (predsjedavajućeg suca) i zasjedaju u punom sastavu ili u odjelima.

Žalbeni sudovi imaju građanski, kazneni i socijalni odjel, odjel za obitelj i maloljetnike, trgovački odjel, odjel za intelektualno vlasništvo te odjel za tržišno natjecanje, regulaciju i nadzor. Postojanje socijalnog odjela, odjela za obitelj i maloljetnike, trgovačkog odjela, odjela za intelektualno vlasništvo te odjela za tržišno natjecanje, regulaciju i nadzor ovisi o broju i složenosti predmeta. Uspostavljaju se po nalogu Vrhovnog sudskog vijeća na prijedlog predsjednika odgovarajućeg žalbenog suda.

Prvostupanjski sudovi (*Tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Prvostupanjski sudovi u pravilu su okružni sudovi (*tribunais de comarca*). Nadležni su za sve predmete koji nisu dodijeljeni nekom drugom sudu. Okružni sudovi imaju opću i specijaliziranu nadležnost.

Okružni sudovi podijeljeni su na vijeća specijalizirane ili opće nadležnosti te na lokalna „satelitska“ vijeća. Vijeća se nazivaju prema vrsti postupka kojim se bave te imenu općine u kojoj se nalaze.

Mogu se uspostaviti sljedeća vijeća specijalizirane nadležnosti:

1. središnje građansko (*Central cível*)
2. lokalno građansko (*Local cível*)
3. središnje kazneno (*Central criminal*)
4. lokalno kazneno (*Local criminal*)
5. lokalno maloljetničko kazneno (*Local de pequena criminalidade*)
6. kazneno istražno (*Instrução criminal*)
7. obiteljsko i maloljetničko (*Família e menores*)
8. radno (*Trabalho*)
9. trgovačko (*Comércio*)
10. izvršno (*Execução*).

Prvostupanjski opći sudovi mogu zasjedati kao sudac pojedinac, u punom sastavu ili u punom sastavu uz porotu, ovisno o predmetu. Svaki okružni sud ima predsjednika koji je ovlašten za zastupanje i vođenje, za upravljanje predmetima te za administrativno i funkcionalno upravljanje.

Ako se u istom sudu ili vijeću nalazi više od pet sudaca, predsjedavajući sudac nakon savjetovanja s drugim sucima može Vrhovnom sudskom vijeću predložiti imenovanje suca koordinatora (*magistrado judicial coordenador*) za jedno ili više vijeća, uz prethodnu suglasnost tog suca. Sudac koordinator pod vodstvom predsjedavajućeg suca obavlja dužnosti koje mu je on delegirao, pritom ne dovodeći u pitanje pravo prenošenja predmeta na viši sud (*avocação*), te je dužan dati izvješće o njihovom radu kad to zatraži predsjedavajući sudac.

Upravni i porezni sudovi

Upravni i porezni sudovi nadležni su za odlučivanje o tužbama i žalbama povezanim s rješavanjem sporova koji proizlaze iz pravnih odnosa u upravnim i poreznim stvarima. Upravni i porezni sudovi:

1. Vrhovni upravni sud
2. središnji upravni sudovi
3. okružni upravni sudovi
4. porezni sudovi.

Vrhovni upravni sud

Ne dovodeći u pitanje nadležnost Ustavnog suda, Vrhovni upravni sud najviše je tijelo među upravnim i poreznim sudovima.

Sjedište mu je u Lisabonu, a nadležan je za cijelo državno područje Portugala.

Vrhovni upravni sud sastoji se od odjela za upravne sporove i odjela za porezne sporove. Njegova je glavna odgovornost odlučivanje o žalbama na odluke središnjih upravnih sudova.

Vrhovni upravni sud djeluje pod vodstvom predsjednika (predsjedavajućeg suca) kojem pomažu dva potpredsjednika.

Ovisno o predmetu spora, sud može zasjedati u punom sastavu, u punom sastavu pojedinačnih odjela ili u odjelima. Samo puni sastav suda i puni sastav pojedinačnih odjela mogu odlučivati o pravnim pitanjima.

Središnji upravni sudovi

Središnji upravni sudovi u pravilu su drugostupanjski sudovi upravne nadležnosti. Trenutačno postoje dva središnja upravna suda (sjeverni i južni).

Njihova je glavna funkcija odlučivanje o žalbama na odluke okružnih upravnih sudova i poreznih sudova.

Svaki se sud sastoji od odjela za upravne sporove i odjela za porezne sporove.

Središnji upravni sudovi djeluju pod vodstvom predsjednika (predsjedavajućeg suca) kojem pomažu dva potpredsjednika.

Središnji upravni sudovi odlučuju o činjeničnim i pravnim pitanjima.

Okružni upravni sudovi i porezni sudovi

To su prvostupanjski sudovi čija je glavna funkcija odlučivati o sporovima u upravnim i poreznim stvarima. Mogu djelovati samostalno, pri čemu se nazivaju okružnim upravnim sudovima ili poreznim sudovima, ili zajednički pod nazivom „upravni i porezni sud“.

Djeluju pod vodstvom predsjednika kojeg na razdoblje od pet godina imenuje CSTAF (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais* – Vrhovno vijeće upravnih i poreznih sudova).

Tim sudovima općenito predsjedava sudac pojedinac, ali zakonom je predviđeno da se u određenim slučajevima mogu primijeniti drukčija rješenja.

Mirovni sudovi

Mirovni sudovi (*julgados de paz*) pružaju alternativnu metodu rješavanja sporova koji su isključivo građanske prirode, u predmetima koji uključuju malu novčanu vrijednost i koji se ne odnose na obiteljsko, nasljedno ili radno pravo.

U skladu s uvjetima trenutačne verzije Zakona br. 78/2011 od 13. srpnja 2011., mirovni sudovi nadležni su za razmatranje deklaratornih tužbi i odlučivanje o takvim tužbama čija vrijednost ne premašuje nadležnost prvostupanjskih sudova (15 000 EUR).

U skladu s člankom 9. tog zakona, mirovni sudovi nadležni su za odlučivanje o sljedećem:

1. tužbama za osiguranje izvršenja obveza, osim onih koje se odnose na ispunjenje novčane obveze iz ugovora o članstvu
2. tužbama za predaju pokretne imovine
3. tužbama koje proizlaze iz prava i obveza zajedničkih vlasnika imovine ako predmetna glavna skupština nije propisala obvezu arbitraže za rješavanje sporova između zajedničkih vlasnika ili između zajedničkih vlasnika i upravitelja
4. tužbama za rješavanja sporova između vlasnika zgrada koji se odnose na privremeni prisilni prolazak, prirodnu odvodnju vode, radove za zaštitu od poplava te dijeljenje odvoda, kanala i živice; otvaranje prozora, vrata, balkona i sličnih konstrukcija; slijevanje kišnice s krova, sađenje drveća i grmlja, dijeljenje unutarnjih i vanjskih zidova
5. tužbama za povrat imovine, tužbama u pogledu posjeda, tužbama koje se odnose na dosjelost, stjecanje i podjelu zajedničke imovine
6. tužbama koje se odnose na pravo upotrebe imovine u zajedničkom vlasništvu i upravljanja takvom imovinom, prava na iskorištavanje površine, prava plodouživanja, prava korištenja i stanovanja te stvarno pravo iz ugovora o pravu na vremenski ograničenu upotrebu nekretnine (*time-sharing*)
7. tužbama koje se odnose na najam nekretnina, osim onih koje se odnose na deložaciju
8. tužbama koje se odnose na građansku odgovornost, ugovornu i izvanugovornu

9. tužbama koje se odnose na neispunjenje ugovora, osim ugovora o radu i ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta
10. tužbama koje se odnose na opće jamstvo za ispunjenje obveza.

Mirovni sudovi nadležni su i za odlučivanje o zahtjevima za naknadu štete u građanskom postupku u slučajevima kad optužnica nije podignuta ili se od nje odustalo, a koji proizlaze iz sljedećeg:

1. tjelesnih ozljeda
2. tjelesnih ozljeda uzrokovanih nemarom
3. klevete
4. uvrede
5. krađe
6. štete
7. uništavanja kulturnih znamenitosti
8. prijevare radi dobivanja hrane, pića ili usluga.

U skladu s člankom 16. svaki mirovni sud ima službu za mirenje koja je dostupna svima kojima je potrebna kao alternativna metoda rješavanja sporova. Cilj je te službe potaknuti brzo rješavanje sporova postizanjem sporazuma među strankama. Služba je nadležna za provedbu postupka mirenja u svim sporovima koji podliježu mirenju, čak i onima koji nisu u nadležnosti mirovnih sudova.

■ Posljednji put ažurirano: 26/05/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.